

SLOVENSKI TEDNIK

Leto (Año) IV., Štev. (Num.) 157.

"EL SEMANARIO ESLOVENO" (YUGOESLAVO)

— Cena 15 cent

Uredništvo in upravnništvo

Calle CORRIENTES 633, Esq. 43, U. B. Retiro 3834

Sprejemanje strank vsak dan od 16—19

Buenos Aires, sobota, dne 23. aprila 1932.

Naročnina za pol leta \$ arg. 4.—
celo leto \$ 8.— Inozemstvo Dolar 4.—
List izhaja ob sobotah štirikrat mesečno

VZNE MIRJENJE NA RAZOROŽITVENI KONFERENCI

FRANCIJA SE BOJI OSAMLJENOSTI. — ŠTUDIRANJE VAŽNIH PROBLEMOV. — MAEDEN TARDIEUJEV ODHOD V ŽENEVO. — LITVINOV PROTI NEDOLOČNEMU UKREPU O RAZOROŽITVI.

Razorožitvena konferenca, ki že več tednov zboruje v Ženevi, je začela zopet z rednim zasedanjem in se je najprej začela baviti s turško-nemškimi načrtom razorožitve, ki zahteva vsestransko razorožitev, katera naj sliči prisiljeni razorožitvi Nemčije. Vendar se vse države zavajo, da je momentalno tako radikalna razorožitev povsem nemogoča, radi česar obstaja predlog, naj se sicer pride do popolne razorožitve, vendar pa le postopamo, v različnih dobah.

V principu je bil sprejet načrt, naj bodo države le toliko oborožene, kolikor zahteva njih varnost. Proti temu se je pa postavil sovjetski delegat Litvinov, ki je izjavil, da to ne predstavlja nikakega koraka napram popolni razorožitvi, ter da je vse skupaj premalo omejeno, radi česar se bodo nekatere države kljub faktični zadržbi, popolnoma lahko še nadalje oboroževale in se pripravljale na vojno.

Preseženo je bilo, da je konferenca soglasno zabranila uporabo raznega vojnega materiala in raznih vojnih sredstev, katera že itak mednarodno pravo prepoveduje uporabljati. To se povsem strinja s predlogom, ki sta ga stavila konferenci zastopnika Združenih držav in Italije. Francija je, podpirana od Jugoslavije, stavila nov predlog, ki zahteva najobsežnejšo konvencijo Družbe Narodov v različnih vrstah oboroževanja. Zanimivo na to, da so začele na razorožitveni konferenci tvoriti Zružene države. Italija, Nemčija in Anglija močno kupno fronto, se je vsa francoska javnost silno vznemirila, kar je povzročilo, da je Tardieu, boječ se osamljenosti Francije, nemudoma odstopoval v Ženevo. Pred svojim odhodom se je pa sestel v Parizu z angleškim ministrskim predsednikom MacDonaldom, s katerim sta skupaj odstopovala in imela v vladi veliko medsebojno konferenco.

džuriji, kjer kitajske nedodane čete pridobivajo vedno nove postojanke, radi česar je sklenila japonska vlada odposlati v Mandžurijo več čet, ki naj napredovanje nerednih kitajskih trop zadržijo in onemogočijo. Te neredne čete so v zadnjih dnevih zasedle Čang-Čov, važno mandžursko postojanko in povzročile Japoncem občutne izgube.

Delovanje mešane komisije Družbe Narodov, ki imaralogo preštudirati položaj na Daljnem vshodu in podati Družbi svoje mnenje, silno ovira dejstvo, da novomandžurska vlada nikakor ne dovoli vstopa v svoje ozemlje kitajskemu delegatu Wellingtonu Koo, katerega se je odločila aretirati, v slučaju, da bi stopil na njeno ozemlje skupno z ostalo delegacijo, ki se je napotila v Peiping. Kljub temu je kitajska vlada dala svojemu zastopniku ukaz, da se mora delegaciji pridružiti in na vsak način oditi z njo v Mandžurijo. Koo je prišel na mandžursko ozemlje skupno z vodjem komisije, angleškim delegatom, lordom Litton. Ni še znano, ali bo mandžurska vlada uresničila svojo grožnjo, ki bi povzročila silno napet položaj.

POLOŽAJ V ŠPANJI

Pretekli teden je mlada španska republika z velikimi slavnostmi praznovala svojo prvo obletnico. Položaj je v zadnjem času postal nekoliko napet radi tega, ker izzivajo monarhisti razne incidente, da bi povzročili težke spopade, ki bi ovirali vlado v izvrševanju svojega programa ter da bi ustvarili splošno nezadovoljnost s sedanjim položajem, med španskim ljudstvom. Zadnje dni je bil napravljen celo na ministra Cezarja Quiroga atentat, ki pa ni imel nikakih posledic.

Razširile so se vesti, da se namerava vodja monarhistov, grof Romanones, skupno s svojim sinom odtegniti iz političnega življenja. Vendar

MOŽNOST SPOPADA MED RUSIJO IN JAPONSKO

SOVJETI POŠILJAJO VOJAŠTVO NA SKRAJNI VSHOD — DRUŽBA NARODOV VZNE MIRJENA — JAPONSKA ZANIKUJE SOVRAŽNOSTI NAPRAM SOVJ ETOM

Napet položaj, ki je v zadnjem tednu zavladal med Japonsko in sovjetsko Rusijo, je popolnoma zavzel pozornost vseh delegacij, ki so na razorožitveni konferenci v Ženevi. Sovjetski zastopniki nikakor ne zanikujejo, da obstoja velika nevarnost za oborožen spopad med njihovo armado in med Japonci. Eden izmed ruskih delegatov je zasebno informiral nekatere funkcionarje Družbe Narodov, da je zadržanje Rusije napram Japonci že od lanskega septembra popolnoma spremenjeno. V tem času je Rusija, kakor zatrjuje, močno utrdila svoje postojanke v vshodni Sibiriji ter je tamkaj koncentrirala nad 400.000 mož broječo armado, popolnoma opremljeno in pripravljeno za spopad, pred vsem na mandžurski meji.

Nasprotno pa trdi japonska vlada, da je ona imela vedno pred očmi dejstvo, da je tre-

ba priti do čimvečjega soglasja in mirnega sožitja s sovjetsko Rusijo ter da Japonska ni nikdar imela namena kratiti kakršnihkoli ruskih pravic v Mandžuriji. Radi česar je bil japonski armadi, s strani vlade izdan ukaz, naj postopa v Mandžuriji z največjo taktiko, da ne nastanejo komplikacije z Rusijo. Zanikuje japonska vlada pred vsem obtožbo Rusov, da njeve čete podpirajo Bele Russe, ki se borijo proti Boljševikom.

Nevarnost oboroženega spopada, ki bi zavzel še obsežnejše meje, kot japonsko-kitajski, je res velika in bati se je, da bo prišlo do njega prav v kratkem, posebno z ozirom na dejstvo, da se je jasno izkazalo, da nima Družba Narodov prav nobene moči napram velikim silam, katerim nikakor ne more upostaviti svoje volje.

TRANSANDINSKI PROMET PREKINJEN

Kljub temu, da se je argentinska vlada precej trudila na tem, da bi onemogočila prekinjenje prometa Transandinske železnice, je sedaj omenjena železniška družba definitivno sklenila prekiniti vsi promet, to pa radi tega, ker ima radi zadnjih carinskih ukrepov čilske vlade, mnogo izgub. Z visoko carino na živino je namreč bil popolnoma onemogočen izvoz

je pa Romanones te vesti takoj odločno zanikal in izjavil, da se bo udeleževal političnega življenja vse do svoje smrti ter da namerava ravno sedaj, ko se bo vršila v parlamentu debata o agrarni reformi, odločno poseči v debato in pripomoči do čim bolj šega agrarnega zakona v korist španskega ljudstva.

goveje živine v Chile, kateri izvoz je dajal transandinski železniški družbi največ prometa. Stroški za redno potniški promet in za vzdrževanje proge so pa tako ogromni, da ni mogoče brez velikih izgub niti misliti na to, da bi se z njim nadaljevalo, ker nikakor ne odgovarjajo dohodkom, ki bi jih družba imela od njega.

Pošta bo premagala ovire, ki so nastale radi ukinitve prometa na ta način, da se bo korespondenca pošiljala potom La Quiaca v Boliviji in potom Magallanesa s parniki.

Promet je bil že definitivno prekinjen in argentinske straže so v četrtek o polnoči zatvorile vrata predora pri Uspallati, ki mejo na argentinsko ozemlje.

KITAJSKO JAPONSKI SPOR ŠE VEDNO NEREŠEN

Na konferenci, ki se je v Ženevi za mirno rešitev kitajsko-japonskega spora, je bil sprejet v principu načrt predlagati japonski in kitajski vladi, naj se imenuje mešana komisija, ki naj preštudira in določi danes poklicia japonskih čet iz Šangaja. Znano je namreč, da Kitajska nikakor ne mara čet pogajati o miru, da Japonska ne odpokliče vseh svojih čet, ki jih ima na kitajskem ozemlju. Ta predlog je že bil izročen kitajskemu in japonskemu zastopniku. Kitajski zastopnik Yen je predlog takoj predal svoji vladi, ki ga je tudi sprejela. Ni se pa z njim zadovoljil japonski zastopnik, ki ni

kakor ne strinja s tem, da mora Japonska že v kratkem odpoklicati svoje čete, ter ga je odklonil, ne da bi ga sploh predal tokijski vladi, katera bi ga itak ne hotela sprejeti. Radi te zavrtnitve je nastalo v krogih Družbe Narodov veliko vznemirjenje, posebno še z ozirom na to, da se je bati oboroženega spopada med Rusijo in Japonsko. Na ta način bi obstajala na Daljnem vshodu dva problema, ki zavzemata pozornost celega sveta in oba grozita zaplesti svet v novo veliko svetovno vojno.

Med pogajanjem v Ženevi se pa vedno nadaljujejo sovražnosti, predvsem v Man-

ARGENTINSKE VESTI

ARGENTINA PRODAJA LAN V JUGOSLAVIJI

Argentinski polnomočni minister v Jugoslaviji, dr. Candiotti, je v Beogradu sklenil z jugoslovensko vlado pogodbo, po kateri bo Jugoslavija kupila vse laneno seme, katero potrebuje, v Argentini. Na ta način bo Argentina uvozila v Jugoslavijo 97% vsega lanu, kar ga jugoslovenska industrija potrebuje. Skupna vrednost uvoženega lanu bo znašala 30 milijonov dinarjev.

POVRATEK DR. ALVEARJA

Iz dobro poučenih krogov je prišlo poročilo, da se bo bivši predsednik republike, in predsednik argentinske radikalne stranke dr. Marcelo T. Alvear povrnil v Buenos Aires že začetkom meseca junija. Takoj po povratku se bo začel resno baviti z reorganizacijo radikalne stranke.

LUGONES SE POVRNIL V ARGENTINO

Te dni se je povrnil v Buenos Aires iz Evrope bivši vodja policijskega oddelka „Orden Social“ Leopoldo Lugones (mlajši). Z ozirom na to, da se je bilo bati, da bodo nastali pri njegovem prihodu nemiri, je policija močno zastražila vse pristanišče. Lugones je pričakovalo kakih 600 delavcev, kateri so pa ostali povsem mirni. Takoj po svojem prihodu, se je Lugones podal na sodišče, kjer je podal svoje izjave radi mučenj, katerih ga dolžijo, da jih je povzročil nad delavstvom za časa svoje funkcije, v jetnišnici v Devotu.

BLIŽNJA REORGANIZACIJA DRŽAVNEGA URADA DELA

Novi predsednik „Departamento del Trabajo Nacional“, dr. Bullrich, se je sestel s predsednikom republike, generalom Justo, s katerim se je posvetoval o skorajšnji potrebni reorganizaciji omenjenega urada.

VULKANI ŠE NE MIRUJEJO POPOLNOMA

Andski vulkani še ne mirujejo popolnoma in beležiti je vsaki dan manjše potresne sunki, ki pa nimajo skoro nobenega upliva. Še vedno pokriva razne argentinske pokrajine plast pepela, katera postaja vedno debelejša in grozi, da bo povzročila izgubo velikega števila goveje živine.

VLADA PLAČUJE ZASTALE PLAČE

V teh dnevih je vlada začela plačevati uradništvu zastale plače za mesec januar. Do četrtega popoldne je bilo plačanega vsega skupaj 16 milijonov 700.000 \$ na račun januarja. Vlada obljublja, da bo v kratkem uredila plače tudi za ostale mesece.

ARGENTINSKI IZVOZ SE VEČA

Direkcija za statistike je izdala te dni številke, tičeče se argentinskega eksporta v prvi polovici aprila. Številke, ki so zelo zadovoljive, tako v primeri z istim razdobjem v lanskem letu, kakor tudi v primeri s prejšnjim mesecem, kažejo, da obljublja biti argentinska trgovska bilanca do konca tega leta visoko aktivna.

KAJ JE S PATRONATOM?

Zadnje čase se v naši koloniji mnogo govori o ustanovitvi patronata. Na našem poslaništvu v Buenos Airesu je bil pred kratkim od gotove skupine ljudi iz naše naselbine izvoljen pripravljalni odbor. V calle Cordoba 358 so se celo najeli že prostori za sedež patronata in jutri, dne 24. t. m. se bo baje vršil ustanovni občni zbor.

Patronat, katerega namen je koristiti izseljeništvu z brezplačnim posredovanjem za delo itd., pozdravljamo načelno tudi mi, pa naj prihaja odkodersizebodi. Radi bi pa vedeli, kot informativno glasilo slovenskega dela tukajšnje jugoslovenske naselbine, je-li ta patronat namenjen celokupnemu jugoslovenskemu izseljeništvu v Argentini ali samo gotovi skupini?

Z ozirom na dejstvo, da ni bila nobena naša organizacija, kakor tudi ne večina ostalih jugoslovenskih organizacij v Argentini, obveščena doslej o ustanovitvi jugoslovenskega patronata, mislimo, da je to naše vprašanje po-

DVIG VOD POVZROČIL POPLAVE

Močno deževje, ki je vladalo v zadnjih dnevih je povzročilo, da je reka Uruguay stopila iz svojih bregov ter poplavlila velik del province Entre Rios. Voda, ki je dosegla višino 12 metrov in 4 cm. je popolnoma poplavlila mesto Concordijo, katero je moralo prebivalstvo povsem zapustiti. To je bilo silno ugodno za številne tatove, ki so se s čolni podali v mesto in nekateri hiše popolnoma oplenili. V zadnjem času je pa začela voda upadati in prestrašeno prebivalstvo se je začelo povračati na svoje domove. Škoda, katero je vodovje povzročilo, je ogromna.

ZBOROVANJE AKCIJE

Prošlo nedeljo je tržaška skupina „Dalmatinske akcije“ svoje prvo zborovanje, kateremu je predsednik generalni tajnik udruženja vojnih proslavcev in „Dalmatinske fašistične državne akcije“ Augusto Pescosolido, ki laše za to prišel v Trst. Ko je Pescosolido v dvorani odborikov tržaške skupine stopil v dvorano, so ga rovalej pozdravili z vzklikom „Split!“

Po uradnih pozdravih predsednik tržaške skupine dr. Sigoreo poročal o pripravah za ustanovitev tržaške skupine „Dalmatinske akcije“ in dosedanjem njenem delovanju. Poudarjal je, da se je vse to delovanje vedno v polnem soglasju s fašistično stranko. Trstski svrhu razširjanja dalmatinske propagande razdelili na tri okrožij in fašistična stroje vsaj v prvih časih v trstskih okrožjih dajala skupini razpolago za sestanke s prostore. Izven Trsta so ustanovljene „čete“ v Milje-

ŽENSKI SVET

V našem uredništvu se nahaja še nekoliko številok lanskega ženskega sveta. Prosimo naročnice istega, ki še niso prejele zadnjih številok, nam sporoče, da jim ga pošljemo.

Poleg tega smo vdobili Ljubljane že tri številke letošnjega letnika, katere številke so na razpolago vsi, ki se hočejo nanj naročiti. Letna naročnina stane \$ 6.—, katero svoto je treba poslati v priporočenem in dobri

EXPRESO

Za prevoz blaga, prtljage, v okolici obrnite se na moje pomeni boste poceni z
Cenj. rojakom

FRANC

Calle BOMPLAND 791 (2 k)

„DALMATINSKE“ V TRSTU

Tržaščani in Nabrežini. V skupini so se združili vsi Dalmatinci, „odrešeni in neodrešeni“. Število članstva je doslej narastlo na 1130. Fašistična skupina vseučiliškega dijaštva („Guf“) je sklenila, da pokloni skupini „Dalmatinske akcije“ modro dalmatinsko zastavo.

Predsednik je v nadaljnem trdil, da je to delovanje vzgojnega in duševnega značaja in da „dalmatinskim modrim“ (dalmatinska „modra“ zastava in „modre“ srajce članov) niti v sanjah ne prihaja na um akcije, ki bi seogle zamenjati „z akcijami pristnega balkanskega sloga“ v mejah „sosednje balkanske države, ki hoče z ognjem in mečem doseči, da bi se govorilo o njej.“ — „Videli smo na delu požigalce naših šol na Krasu, morilce naših vrlih miličnikov, bombaše v uredništvu „Popola di Trieste“ in uničevalce imetja dalmatinskih Italijanov. Tjakaj naj gledajo prenapeti pacifisti.

(Dalje prihodnjic)

zapečatenem pismu, ali pa izročiti jo našim poverjenikom, ki vam bodo v ta namen izdali potrdilo Slovenskega tednika. Stare naročnice Ženskega sveta prosimo, naj nam sporoče svoje natančne naslove.

PRODA SE

Po ugodnih cenah prodam več postelj, žimnic za eno ali dve osebi, razno sobno opremo, stolice, omare, mize, nočne omare, umivalnike itd. Za ojasnila obrnite se na Slovenski tednik.

„GORICA“

selitve, izlete v mestu in v ozno podjetje in postrežje večjo točnostjo.
e priporoča

LOJK

od Triunvirato) Bs. Aires

Dr. RODOLFO DE MAIO

Zdravnik

Calle RONDEAU 2478

U. T. 61 - 1396

Sprejema vsak dan od 14 — 18 ure

ZDRAVNIK BOLNICE ARGERICHI

Posebno ugodno za Slovence, ki žive blizu Parque Patricios. Se tri kvadre od Slov. prosv. društva II.

INSTITUTO MEDICO INTERNACIONAL

KAPAVICA (Triper): Zdravljenje brez izpiranja in bolečin, hitro in tranjo.

SIFILIS in krvne bolezni

ŽENSKÉ BOLEZNI: beli tok, neredno perilo i. dr.

923 - BRASIL - 923

ŽARKI X — Diatermia — E

URNIK SPREJEMANJA:

ob delavnikih od 9. do 12. ure
ob nedeljah in praznikih

(ENO KVADRO OD PLAZA

ektroterapija

in od 15. do 21. ure,
od 9. do 13. ure.

CONSTITUCION)

PRVA HRVATSKA ŠTEDIONICA IN FINANČNI POLOŽAJ JUGOSLAVIJE

Vest, ki so jo pred par dnevi prinesli brzojavni iz Jugoslavije, namreč da je P.H.S. ustavila plačevanja, ni pretresla samo cele Jugoslavije do zadnjega kotička, nego je vsejala marsikatero skrb tudi med naše izseljence po celem svetu, kateri so se v velikem številu posluževali P. H. S. za nakazila svojcem v domovini, ali pa so zaupali temu zavodu svoje uložke, ker so se nadejali, da bo vsaj ta stara banka vzdrževala sunke, ki jih je povojna doba zadajala našemu narodnemu gospodarstvu in tako tudi obvarovala po naših izseljeniških trpinah težko prisluženi denar pred izgubo.

Če je lanski krah dunajskega Kreditaanstalt-a zadal Avstriji udarec, čigar učinki še danes težko odjekujejo v avstrijskem bankarstvu, zlom P.H.S. ne bo nič manj živo zadel v gospodarsko strukturo Jug. in v prvem redu prečanskih krajev, kjer je P.H.S. razvila največjo delavnost in imela nešteto podružnic.

Polom P.H.S. bodo zopet izkoriščali separatisti v svoje politične propagandne svrhe, s tem, da bodo vrgli krivdo zanj na Beograd in v prvi vrsti na vladno gen. Živkovića, ker je baje Narodna banka precej pristransko postopala pri podeljevanju meničnega kredita in občutno krajšala potrebe Zagreba po kreditu. Nadajmo se pa, da bo sedanja vlada še pravočasno uvidela nevarnost in priskočila zavodu na pomoč in pripomogla do sanacije, ker sicer bodo posledice tega položaja katastrofalnega značaja za vse kraje tostran Drine, posebno ker se lahko z gotovostjo računa, da bo ta zavod povlekel za seboj nešteto drugih podjetij, ki so od istega več ali manj odvisna. Neposredni vzrok za vstavljenje plačil P.H.S. je bil seveda naval publike, ki je vedno bolj dvigala svoje uložke, bilo iz potrebe ali pa iz bojazni pred bodočnostjo dinarja. Gospodarska kriza, ki že par let divja posebno po Srednji Evropi, je omajala vsako zaupanje v srednjoevropske valute; začel je beg kapitalov v inozemstvo, zmanjševale so se zlate rezerve narodnih bank; s pa-

danjem agrarnih proizvodov, je kmetski stan obubožal tako, da ni mogel več odplačevati deficite itd.

Za svojimi sosedi prihaja žal tudi Jugoslavija na red. Enoletni moratorij za nemške reparacije je bil seveda prvi občutni udarec na jug. državni proračun, njemu pa so sledili drugi, kakor zmanjšanje državnih dohodkov na davkih in carinah, zmanjšanje vrednosti izvoza itd. Vse to je seveda vplivalo na denarni trg, na stabilnost dinarja, na sigurnost bančnih zavodov, izzvalo pomanjkanje denarja in po raznih polomih trgovskih in drugih podjetij večje in manjše važnosti po celi državi je padla vsled težkih prilik tudi P.H.S., ki je bila največji privatni denarni zavod v Jugoslaviji, bilo po sredstvih, številnih podružnicah, investicijah itd. in čije bilančne številke so šle v milijarde dinarjev.

Mnogi bodo rekli, kriza je kriva, da je prišlo do tega poloma. Kriza je kriva, da je v Sev. Ameriki samo v lanskem letu propadlo par tisoč bank in kriza je kriva marsičemu. Toda za krizo so tudi zdravila. In tu ravno leži zanjec. Kljub svetovni krizi in vsem posledicam iste, na katerih je trpela do lanske jeseni Vel. Britanija, vidimo danes, da je ta dežela v teku šestih mesecev uravnala svoj državni proračun, zmanjšala uvoz nepotrebnih industrijskih predmetov, oživila svojo industrijo, ojačala domačo in izvozno trgovino in vrnila, kar je najbolj važno, angleškemu narodu zaupanje v svoje moči in v svojo bodočnost.

Jugoslavija se ne da primerjati z Vel. Britanijo, bodo drugi rekli. To je res, ne moremo primerjati našo državo z Angleško, ne v pogledu ogromnega bogatstva, s katerim ona razpolaga, še manj pa v pogledu težkih problemov, katere mora poslednja reševati. Brezposelnost na primer, ni zavzela v Jugoslaviji nikdar takih velikanskih razmer kakor v Angliji, tudi proporejonoletne. Pri tem, treba znati, da angl. brezpos. delavec ni nobena pohlevna ova. Pa tudi

ugled dinarja ni nikdar dosegel ugleda angleškega funta.

Da se zavaruje pred še hujšimi posledicami svetovne krize, pred stalnim izvozom svojega zlata v Pariz, in da reši svoj državni voz sploh, je angleška vlada preteklega jeseni z energičnim mahom zmanjšala vrednost funta in na ta način ubila, ne dve muhi, nego nešteto njih.

Logično bi tedaj bilo, da so manjše države, kakor naša, sledile angleškemu vzgledu in iskale rešitev svojih gospodarskih težav tam, kjer so iskali bistri angleški finančniki. Vendar razen skandinavske države, ni šla nobena druga za angleškim primerom, kljub temu, da je Anglija vršila močan pritisk na mnoge evropske države, da tudi one opuste zlati standard svoje valute in ne glede na to, da je to bil edini način, da se do gotove meje zajezi pohod krize v vse žile gospodarskega organizma, specijelno v agrarnih državah.

Vsi se še spominjamo, kako je padee funta vlekel za seboj italijansko liro in kakšno „bataljo“ je moral uprizoriti Mussolini, da jo obdrži na svoji višini. „Boj za liro“, ki je bil boj za prestiž Mussolinijeve finančne politike, je stal Italijo v zadnjih mesecih ogromnih žrtev. Da navedemo samo slučaj italijanske ladjedelnice, ki je morala odpovedati portugalski vladi dobavo par bojnih ladij. Še hujše pa je zadeta italijanska tekstilna industrija, kateri je postala angleška nevarna tekmovalka tudi v ceneni proizvodih, v katerih so Italijani še pred kratkim prednjačili.

Tu ravno leži največja pogrška jugoslovanske finančne politike. Ne Dr. Švrljuga, ne njegov naslednik v finančnem ministerstvu, niso znali tehtati važnosti raznih pojavov krize, ki je vstajala na vseh straneh, zlasti pa v New Yorku, kjer je vse odmevalo od raznih trgovskih in bančnih krahov, že par let sem. V času, ko je kriza razpela že svoja velika jadra, ko so vrednosti vsega padale na vseh koncih in krajih, ko naš poljedelec doma že ni mogel več dihati od bremena

dolgov, so naši finančniki, sledeč teorijam, katere so oznanjevali Dr. Ivo Belin, Dr. Gregorin in razni ekonomisti, na Vidov dan lanskega leta, vzakonili stabilizacijo dinarja, ter so na ta način pritisnili času pest v obraz, kakor za nalašč.

Bodi omenjeno, da je bil dinar že tedaj previsok, ko je kvintal pšenice stal 250 Din. in več, kako naj bi ne bil visok, kadar je ta cena padla na polovico? Kako naj kmet plačuje svoje dolgove, katere je napravil, ko so njegovi pridelki nekaj veljali. Tu ravno leži najvažnejši vzrok današnje gospodarske in finančne krize v domovini. Kmet mora vrednost enega stota žita plačati z dvemi stoti. Kakor pa vidimo, ne more. Radi tega trpi kmet, trgovec, industrija, banka in država sama.

Varali so se torej naši finančniki, ko so mislili, da bodo z visokim stabilnim dinarjem prišli gospodarski krizi v okom. Današnje gospodarske prilike zahtevajo dinamično finančno politiko in ne konzervativno, klasično. Kar je dobro v Franciji, ne more biti dobro tudi v Jugoslaviji!

Celo v državah, ki imajo, kakor Argentina, mnogo bolj okoreli bančni sistem kakor pri nas, so pred dvema leti v očeh krize in padanja cen poljedelskih in izvoznih produktov, uvideli potrebo, da opustijo zlati standard, ne glede na to, da je bil tedaj obtok bankovcev krit še s celimi 80% zlata.

Dinar je stal sploh previsoko že od leta 1925 dalje, ko je od 6 švicarskih stotink zrastel v kratkem času na 9.13 šv. stotink, in ne samo P.H.S., nego vse banke, ki so se takoj po prevratu precej angažirale pri nacionalizaciji raznih industrij, so po revalorizaciji dinarja trpele in šle za tem, da te industrije čim prej likvidirajo, kar se jim je pa le deloma uspešno posrečilo. Seveda so na ta način važne industrije zopet

prešle v roke tujega kapitala.

Ni dvoma, da bi svoječasno povrednotenje dinarja imelo tudi koristne posledice in tudi je gotovo, da bi se zli učinki tega lahko paralizirali z moderno in pravično kreditno politiko Narodne banke, vsaj za časa konjunktura. Žal pa Narodna banka ni vršila in izvršila svoje naloge, kot regulator denarnega trga in njeni krediti so nosili pečat favoritizma. Dokaz zato je v tem, da je eskomptna stopa Narodne banke bila dolgo let na 6%, med tem ko je moral istočasno najsolidnejši trgovec plačati za eskompt svojih dobrih papirjev, pri privatni banki od 15 do 30% obresti.

Točno študiranje konjunktura bi lahko pokazalo, kdaj je postalo manevriranje z eskomptno mero Narodne banke že nezadosten lek za krizo in kdaj je bilo treba preiti k energičnim korakom, kakor n. pr. k zmanjšanju vrednosti dinarja. Mislimo, da je bil ta moment lanske jeseni, ravno tedaj, ko je Angleška razveljavila zlati standard funta.

Sicer pa kriza ni še nikakor popustila in še je čas, da se podvzamejo vse mere potrebne za ožvilenje narodnega gospodarstva v domovini. Vsi vemo, da je blagostanje v aktivnosti in ne v mrtvilu, povzročenem po visoki zlati valuti,

Vsekakor pa upamo, da bo današnja narodna vlada slučaj P.H.S. toliko v interesu stotisočev vlagatev, kakor tudi v interesu mirnega sožitja jugoslovanskih plemen ugodno rešila, ker smo prepričani, da bo tudi sama uvidela, da krivda, za današnje poteškoče zavoda ne leži na njegovih upraviteljih, marveč na pogrešni finančni politiki, ki je koristila samo onim patrijotom, kateri so še pravočasno za svoje dinarje dobili zlato, in ga spravili v Francijo.

M. K.

BRZOJAVKA SVOJCEM v JUGOSLAVIJI

Štane le malo in bo izročena v nekaj trenutkih

VIA RADIAR

šoc. Anon. Radio Argentina.

Av. Pte. ROQUE SAENZ PEÑA 520

DRUŠTVENE VESTI

IZ S.P.D. III V CORDOBI

Slovensko prosvetno društvo III v Córdoba naznanja, da se je preselilo iz prostorov, ki jih je imelo v ulici Humberto I., 712, na Boulevard Ocampo št. 124, pueblo General Paz, tik za mestom, kamor naj se naslavlja vsa korespondenca.

Tajništvo.

POROČILO S.P.D. I.

Z ozirom na to, da se je Sokol ločil od Slovenskega prosvetnega društva I in ker so bili nekateri člani obnem člani Sokola in Prosvete, naj prizadeti javijo tajništvu tekom enega meseca, ali hočejo še nadalje ostati člani Slovenskega prosvetnega društva. To je radi natančnega pregleda članstva. Brez obzira se bo črtalo iz seznama vse one, ki nimajo poravnane članarine in ki odboru niso javili, da so brezposelni.

Napovedani sestanek odborov Slovenskih prosvetnih društev in konzorcija Slovenskega tednika, ki se je vršil preteklo soboto, je popolnoma dosegel svoj namen. Govorjeno je bilo o važnih problemih, s katerih izvršitvi je treba tudi v resnici začeti.

Sestanek je jasno pokazal, da je bilo med organizacijami in našim glasilom premalo osebnih stikov, na podlagi katerih bi se moralo bazirati vse naše javno življenje. To je bil tudi obnem vzrok, da se še do sedaj niso načela prevažna vprašanja, ki se tičejo našega izseljenštva.

Sestanek, katerega se je udeležilo lepo število članov je pokazal, da bi se morali taki sestanki, na katerih pride do izmenjave misli in do rojstva koristnih iniciativ, vršiti redno, vsaj vsak mesec enkrat.

Ne pozabiti, da bo Slovensko prosvetno društvo I ponovilo v nedeljo, dne 24. t.m. igro Miklovo Zalo. Ponovitev se bo vršila v društvenih prostorih, v ulicah Anasco in Trelles. Začetek točno ob 3 $\frac{1}{2}$ popoldne.

Kljub velikim stroškom, ki jih je imelo društvo za pripravo kulis, smo postavili tako nizke cene, da omogočimo poset prireditve vsakemu, četudi je morda v denarnih stiskah, ker vemo, da je kriza povsod, kar tudi mi upoštevamo. Številke, ki se izdajajo kot vstopnice, imajo poleg tega vrednost dobitka pri loteriji.

Godbenemu, predvsem pa pevskega odseku in še najbolj ženskam priporočamo nekoliko več zanimanja za društveno življenje. Kljub temu so pa nekatere častne izjeme, in imena teh bodo ostala v zgodovini društva zapisana z

zlatimi črkami.

Tajnik Jan Kacin

KONCERT "PRIMORJA" V SAO PAULO

V soboto, dne 2. aprila zvečer je J. P. D. "Primorje" v Sao Paulo, Brazilija, priredilo v društvenih prostorih, v Rua Santo Antonio 70, lep in dobro uspel glasbeni koncert. Zasluga, da je bil to pot pevski zbor popolnoma na mestu, kar smemo brez samohvale trditi, gre predvsem pevovodji profesorju Emilu Pavlovskemu, ki ne gleda pri vajah nikdar na to, koliko je ura. Omenim naj o pevovodji še to, da je rodom Čeh, dober glasbenik in dirigent raznih nemških zborov, s katerimi večkrat nastopa v največjem gledališču v Sao Paulo, v Teatro Municipal, ter da je splošno priznan tudi v najširših brazilskih krogih.

Sporod koncerta je bil zelo obsežen ter je obsegal več zborovih nastopov ter solo-spevov. Moški zbor nam je zapel "Na planine", kateri pesmi je sledila "Caneao da guitarra", brazilška, več solo točk, katere so zapeli naši društveniki in društvenice, razni vijolinski in klavirski komadi itd. Na klavirju je ves sporod spremljal pevovodja Pavlovsky, vijolin je pa igral profesor Aschermann. Izven programa je tovarišica Borica Zver nastopila s primerno deklamacijo, posvečeno triletni- ei društva. Isti dan namreč, so pretekla tri leta, kar je bilo Primorje ustanovljeno. Ves sporod je bil zelo posrečeno izbran in v splošno zadovoljstvo izveden. Najbolj je pa ugajala točka vijolin in klavir, Zingaresca, katero je bilo treba ponoviti. Burno so bile aplavdirane tudi solo sopran "Ptička" in mešani zbor "Djevojka je ružu brala", vendar jih pa ni bilo mogoče ponoviti, kakor je to občinstvo zahtevalo.

to in laskavo oceno nastopa.

M. Novačan

Vsi prisotni so sledili izvanjanju z veliko pozornostjo in kazali so tako veliko zanimanje, da se je takoj opazilo, da leži našemu narodu v izseljeništvu na srečo prava, poštna in dostojna zabava, predvsem, da v njih sreih plamti ljubezen do našega lepega petja.

Še nikdar se pa niso naši rojaki odzvali vabilu v tako častnem številu kot ob tej priliki. Iz tega z veseljem lahko sklepamo, da uživa društvo "Primorje" v jugoslovenski koloniji splošen ugled in simpatijo. Še nikdar nismo videli pri nobeni prireditvi toliko bratov Srbov in Hrvatov, kakor tokrat. Celu na hodnikih in po stopnjišču je bilo vse polno ljudi, ki niso mogli v nabito polno dvorano.

Veseli nas, da so se tega koncerta udeležili tudi uredniki raznih drugih slovanskih listov v Braziliji, kakor urednik ruske "Gazete" in poljskih "Nowin", kateri so o prireditvi podali obsežno poročilo.

Naročite se na Slovenski tednik

Profesor Dr.

M. Carballo

Zdravnik - Specialist

Notranje — Venerične —

Kožne bolezni — Sifilis

— Urinarične — X-žarki

— Ultravijoletni žarki —

Ženske bolezni

Sprejemanje od 15-19 ure

LAVALLE 715

FOTOGRAFIA LA MODERNA

Mojim cenjenim odjemalcem sporočam, da bom dal tekem zimske sezone vsem čitateljem „Slovenskega tednika“, ki se bodo predstavili z listom, **velike popuste.**

Daroval bom tudi lepo izdelane povečave.

Priporočam se cenj. čitateljem „Slovenskega tednika“

Podružnica, calle Belgrano 3135.

U. T. 45 - 1720

S. Saslavsky

Av. San Martín 1679 Bs. As.

OBZORAVNICA

Centralnega Zavoda A. P.

Dra. Dora Samoilovich

Donato Alvarez 2181

U. T. 59 - 1723

Ordinira dnevno od

15. do 20. ure.

Dr. J. HAHN

ŽENSKÉ BOLEZNI — BELI TOK — NEREDNO PERJLO, BOLEZNI MATERNICE, JAJONIKA, MOŠKE BOLEZNI: GONOREJA. ANALIZA KRVI IN ORINE.

BLENORAGIJE PROSTA-

TA — SIFILIS — KRVNE BOLEZNI

Tucumán 2729, esq. Pueyrredón

U. T. 47 Cuyo 7601

Sprejema. od 3 do 8 zvečer. Ob nedeljah od 9—11.

NIZKE CENE

DOCK SUD

(Prov. Buenos Aires)

Calle Facundo Quiroga

1441

(nasproti elektrarne)

EDINA

NAŠA SLOVANSKA LEKARNA

Pojasnilo o vašem zdravju lahko dobite osebno ali pismeno v moji lekarni.

Franjo Huspaur

VAŽNO!

Za vse izseljence moške in ženske, ki želijo preskrbeti se z dobrimi stvarmi in z dobro obleko za mal denar. Pri tvrdki „Astra“, Córdoba 883, vdo-bite z druge roke in v dobrem stanju briljantne, biserne, zlato in srebrne nakite; umetniške slike, kipe, porcelane, kristale i. t. d. Moške in ženske obleke, svilene in iz blaga, večerne in promenadne obleke, kožuhe, suknje in garniture i. t. d. Zaloga moških oblek in delavnic.

Velika ----

novost

V barvarni (tintoreriji) „Belga“, Córdoba 905, sem otvoril krojaški oddele, katerega vodi dolgoleten v Evropi in Sev. Ameriki izkušen strokovnjak pri-krojevalec g. Anton Paze-kas, ki izdeluje po najmo-dernejšem kroju obleke in suknje iz najboljšega an-gleškega blaga. V tej mo-derni barvarni morete pre-barvati in očistiti obleke sov, tako da izgledajo kot in druge stvari za par pe-nove. Obiščite na vsak na-čin podjetje, kar vam bo gotovo v veliko korist.

LASTNIK

OBEH PODJETIJ:

TOŠKOVIĆ

JOVAN OSTOIC

IZKUŠENA BABICA

FILOMENA BENES DE BILIK, diplomirana na univerzi v Pragi in v zdravniških vedah v Bs. Airesu. Zdravi vse ženske bolezni. Sprejema tudi noseče v popolno oskrbo na dom.

Ordinira od 9. ure zju-traj, do 20. ure zvečer.

P. L. Saenz Peña 1480
U. T. 23 Buen Orden 3389

Buenos Aires

Slovensko Prosvetno Društvo I.

Calle TRELLES 2701

BUENOS AIRES

PONOVI MIKLOVO ZALO

v nedeljo, dne 24. aprila ob 3 uri in po popoldne

v društvenih prostorih, v ulici TRELLES, vogal ANASCO La Paternal

Poleg igre so na sporedu razne pevske točke

Po igri ples in prosta zabava

SVIRA DRUŠTVENA GODBA

Vstopnina prosta. Vstop dovoljen le proti predložitvi številke, se dobi pri blagajni in ki ima vrednost dobitka, če bo izžrebala pri srečolovu. Posamezne številke stanejo za nečlane \$ 1.— za člane \$ 0.50.

K obilni udeležbi vljudno vabi

ODBOR

(V slučaju slabega vremena, se bo prireditve vršila nedeljo p. zvečer)

Dr. Med. K. VELJANOVIĆ, lijevine Jugoslavije, Viamo
Zdravnik Poslaništva Kra- nte 369, Bs. Aires.

ZDRAVNIŠKI VESTNIK

KAJ JE JOGURT?

Predno pričnemo razlagati pomen, ki ga ima jogurt na človeški organizem, moramo pogledati kaj je to jogurt? Izraz jogurt, ki se rabi pri balkanskih narodih znači — **kj-slo mleko**. Kavkaški planinski narodi rabijo izraz kefir, Armeni **Macun**, Tatari **komis**, dočim so ga Egipčani imenovali življenje. Dela se ga iz vseh vrst mleka, na ta način, da se mu dodaja dva specijelna fermenta — **Bacterium Bulgaricum** in **Streptococcus thermophilus**, od katerih je prvi glavni faktor zgoščevanja, dočim daja drugi jogurtu njegov značilni duh, armo.

Spremembe mleka, ki nastanejo potem, ko se mleku doda cepilni bacil, se dele v tri skupine: 1.) alkoholna fermentacija mlečne kisline, pri kateri se del nje s pomočjo fermentacije bacila pretvarja v alkohol in ogljeno kislino. 2.) fermentacija mlečnega sladkorja, pri kateri se

s pomočjo fermentacije enga bacila (*bacterium Bulgaricum*) pretvarja v mlečne kisline. 3.) usirenje kaseine mleka, pri katerem se en del raztvorja, drugi pa razpada, medtem ko se mlečna beljakovina spreminja v pepton.

Jogurt vsebuje po 2 dneh okoli 1½ % alkohola, 2 % mlečnega sladkorja, 1 % mlečne kisline, 1 % ogljikove kisline, masti pa toliko, kolikor je vsebovalo mleko prej. Vpliv jogurta, kateri je ležal več časa, je večji, nego svežega.

(Dalje prihodnjič)

Našim dekletom

Mnogo mladih deklet je usoda odtrgala izpod domačega krova ter jih zanesla v izseljeništvu. Ni jim bilo dovolj prostora v domači hiši in za zaslužkom so morale po svetu. Težko jim je bilo slovo od domačije, od starišev, sorodnikov, od krajev, kjer so bile rojene, kjer so rastle. Toda treba je bilo iti in odšle so.

Veliko teh deklet se je tukaj poročilo. Postale so žene in matere. Nekatere so srečne v zakonu s poštenim možem, ki jih spremlja v življenjski borbi. Toda koliko je tistih, ki preklinjajo usodo, ki jih je stih, ki so se obesile prvemu mladeniču, morda celo tujcu, zanesla v tujino. Koliko je tina vrat, ne da bi pomislile predno so izrekle pred oltarjem oni usodepolni „da“. Ni so spoznale preje svojega moža ter so morda gledale le na njegovo zunanost, ne da bi spoznale njegove duše, radi česar danes morda trpe. Mnogo jih ne premisli in slepo verjame vsem lepim in sladkim besedam mladeničev, ki jih slepijo in varajo toliko časa, dokler ne postanejo njihove žene. Vse mogoče jim obljublja, ko pa so poročene šele se prepričajo o žalostni resnici. To vse radi tega, ker moža ne marajo takorekoč spoznati, predno se poroče.

Mnogo je sicer deklet, ki so se poročile s tujci in danes so srečne in zadovoljne.

Toda veliko večje je število tistih, ki so nesrečne. Že morda v prvem letu skupnega življenja je postal njih zakon nesrečen. Tujec — mož — ni dovolil mladi materi učiti dece njenega jezika. Zavlada je pekel v hiši, in nesreča je bila tu. Zatorej, dekleta, imejte pamet! Nimate tu v tujini vaše skrbne mamiče, ki bi vas čuvala pred nevarnostmi. Dan na dan ste izpostavljene vsakovrstnim izkušnjam. Ne verujte preveč mladeničem in njih sladkim besedam. Fantje so kakor čebelice. Nabirajo med po evetlicah in ko posrkajo vsega z enega cveta, gredo na drugega.

PRVA JUGOSLAVENSKA POLIKLINIKA

VIAMONTE 369 U. T. 31 Retiro 4000 Bs. Aires

Zdravljenje se vrši v naši kliniki zelo vestno od jugoslovanskega zdravnika Poslanstva Kraljevine Jugoslavije v Buenos Aires, ki je diplomiral v Nemčiji in se specializiral v Avstriji: za kožne in spolne, kakor tudi za ostale notranje bolezni.

Velike olajšave se nudijo jugoslovanskim delavcem Ordinira od 14. do 19. ure, po želji in v slučaju predhodne prijave ordinira izven navedenih ur, tudi ob nedeljah in praznikih.

Sprejema vsak dan od 15 do 20 ure

Ravnatelj: Dr. VUONO

VARNOST, NIZKE CENE, HITROST,

so naš prvi namen pri poslovanju z Vašim denarjem, katerega morate vedno tako obrniti, da Vam prinaša

ČIM VEČ KORISTI

ter da Vas varuje nepotrebnih iznenadenj.

Sprejemamo hranilne vloge

ter jih obrestujemo po 5 % kaere so Vam vedno na razpolago.

Denarne Pošiljke

na vse kraje Vaše domovine, računajoč za to najnižji strošek.

Ladijske Prevozne Karte

dobite za katero koli ladijo ali linijo po najnižjih cenah le pri nas.

Banco Holandés de la América del Sud

Sucursal Buenos Aires

Bmé MITRE 234, esq. 25 de Mayo

“Slovenski Oddelek”

Uradujemo vsak delavnik od 8½ do 19 ure zvečer

Oprostite, draga dekleta, tem mojim besedam. Nisem imel namena žaliti vas. Želim pa, naj ta opomin seže globoko v vaša srca.

Cordoba, aprila 1932.

Anton Mozetič.

Slovenski urar

popravlja ure in opravlja vsa v zlatarsko stroko spadajoča dela

Rojakom se priporoča

ADOLF KURINČIČ

Calle Córdoba 358/I

FOTOGRAFIJA “LA FAVORITA”

VARELA 1201, esq. ZUVIRIA, okraj FLORES U. T. 63-1551.

Najlepša slikarska dela. Opreme za neveste. Postrežba točna. Cene zmerne.

Priporoča se PAULINA BRUSILOVSKA

RUDOLF LUKAČ

Rojen v Orehku pri Materiji, 31 let star, je izdihnil na posledicah pljučnice, katero si je nalezil 3. marca t. l.

Žalujoca brat in sestra, ki se nahajata v izseljeništvu naznanjata žalostno novico vsem prijateljem in znancom.

PRVO SLOVENSKO AUTOTRANSPORTNO PODJETJE

“EXPRESO INDEPENDENCIA”

Za selitve, skupne izlete, prevoze vsakovrstnega blaga in prtljage po mestu in na deželo Najnižje cene in točna postrežba ob vsaki uri Priporoča se lastnik:

JOSE V. KOJANEC

c. SAN BLAS 991

U. T. 59 Paternal 2499

(Tri kvadre od postaje La Paternal)

CITATELJI POZOR!

“SIFKARTE” do Zagreba, Beograda, Ljubljane

in vse kraje Jugoslavije prodajamo za

SAMO!

325-m\$n.

Imamo na razpolago mesečno šest parnikov s posebnimi kabinami za tretji razred. Kliente v notrajnosti postrežemo pismeno.

Cía. General de Vapores

(USTANOVLJENA LETA 1890)

Reconquista 1090 U.T. 31 - 4065 Buenos Aires

VESTI IZ PRIMORJA

MOHORJEVE KNJIGE SE PLENIJO

Trst, marca 1932. Karabinerji iz Divače so se nekaj prizadevali v svojem okrožju, da bi zaplenili ljudem mohorske knjige. Sicer pa je bilo po Divači že tako malo mohorjanov, ker so si naprej mislili, da bodo knjige zaplenjene in se niso priglaševali.

ARNALDOVO DREVESCE V ZGONIKU

Trst, marca 1932. Prejšnji teden so fašisti vsadili pred cerkvijo v Zgoniku malo drevesce. Imeli so ob tej priliki slovesnost. Hodili so po vasi in izzivali domačine. Že v prvi noči, pa je spominsko drevesce bilo izruto. Vsled tega so dan kasneje polovili fašisti vse domače fante iz Zgonika in Saleža ter jih tirali v zapore. Na novo so zaprli tudi oba brata Obada iz Saleža.

URADNIŠTVO „TRIESTI- NE“ NA CESTI.

Trst, marca 1932. Fuzija Tržaške trgovske banke (Comerciale Triestina) z Italijansko trgovsko banko (Banca Commerciale Italiana) je dovršena. Vse uradništvo, kar ga je Tržaška še imela, bo spuščeno na cesto. Definitivno je že bilo te dni odslovljenih 20 gospodičen. Neka tovarna parketov v Rojanu je konecem februarja ustavila vse delo.

SPOVEDNI LISTKI ZAPLENJENI

Gorica, marca 1932. Spovedni listki za veliko noč so bili po Goriškem zaplenjeni, ker so bili natisnjeni v slovenskem jeziku in se je goriška prefektura postavila na stališče, da niso v smislu konkordata dovoljeni. Tako so orožniki zaplenili spovedne listke na Tolminskem, kakor n. pr. v Čepovanu, nadalje na Vipavskem, kakor v Črničah, Batujah in Oseku.

OBSOJENI RADI TIHO- TAPSTVA

Gorica, marca 1932. Franc Krehar, star 43 let iz Dol. Tribuše pri Sv. Luciji, je bil kaznovan na globo 1946 lir in še plačilo sodnih stroškov, ker je vtihotapil 17 litrov špirita.

V ZAPORIH NA REKI...

Reka, marca 1932. V zaporih na Reki čakata na razpravo pred sodiščem posestnik Franc Lovrenčič in mladenič Miha Čeligoj iz Rupe pri Jelšanah. Obtožnica pravi naslednje: Franc Lovrenčič in Miha Čeligoj dolžita domače miličnike, da so neko noč zažgali Lovrenčičevo hišo. To je opazil Miha Čeligoj, ki je takoj alarmiral ljudi, da so prišli gasit. Ogenj se jim je posrečilo takoj zažgati. Drugi dan sta se Miha Čeligoj in Franc Lovrenčič podala na milično poveljstvo na Reki in sta tam javila to zadevo. Reška oblastva so ju dala aretirati in ju obtožila, da krivo pričata. Dan obravnave še ni bil določen.

ŽIVLJENSKE RAZMERE V JULIJSKI KRAJINI

Gorica, marca 1932. V Idrijskem okraju prede trda kmetu. Mleko po mlekarnah plačujejo 20 do 30 stotink za liter, medtem ko je bilo pred leti po 60 stotink. Živina nima cene. Teleta se plačujejo po 2.50, govedo najboljši po 3.50 za čisto težo. Prašiči so se nekaj podražili in gredo po 3.80 prve vrste, prej je šla cena od 2.70 do 3.10. Vse polno kmetij gre na boben radi visokih davkov. V februarju je bilo pred goriškim sodiščem na prodaj okrog 80 posestev, ki so večinoma ostala neprodana, ker ni bilo kupecev. Zelo so bili prizadeti kmetje radi globe pri zakolu prašičev, ker niso hoteli javiti, da bi ne plačali davka. Nad sto kmetov je moralo plačati kazen najmanj 100 lir. Nekdo je plačal celo 700 lir.

Zima je v Idriji zelo huda, celo gozdnemu oskrbništvu je zmanjkalo drv, ker je vse nestalne delavce prej odslovilo in se ni preskrbelo s potrebnim kurivom. Tako se je zgodilo, da je moral gozdni urad kupovati drva od rudnika.

FAŠISTIČNA ASIMILACI- JA POTOM ŠOLE IN PETJA

Gorica, marca 1932. V Tolminu so otvorili večerni tečaj, v katerem poučuje avangardiste šolski nadzornik Špačapan — nemščino. V Kredu pri Kobaridu poučuje italijansščino v večernih tečajih za odrasle domačine učitelj Uršič; povsod drugod poučujejo le Italijani. Takih tečajev za italijansščino je bilo letošnjo zimo v goriški pokrajini 96. V Vipavi so bile pred kratkim fašistične prireditve, na katerih je nastopilo tudi nekaj pevskih zborov, ki so se ustanovili v večernih tečajih. Zbor iz Goč je zapel pesem „Dio Ti salvi, Mussolini!“ (Bog te ohrani, Mussolini!), drugi zbori pa so peli razne italijanske popevke, na primer „Dove sei

Za nakazila in izplačila

v angleških funtih

na vsa mesta in kraje
Jugoslavije, Češkoslovaške in Julijske Krajine
ter na vse države celega sveta, obrnite se na

BANCO DE LONDRES Y AMERICA DEL SUD

Najstarejša banka, katere samo ime pomeni že

VARNOST in RESNOST

Osrednji zavod: 6, 7 in 8, Tokenhouse Yard, London
Buenos Aires: Bartolomé Mitre 399 esq., Reconquista
Mendoza, Paraná, Posadas, Rosario, Santa Fe,
Tres Arroyos, Tucumán in Asunción.

Rosario: calle San Martín 849 y Salta 2809-13
Podružnice: Azul, Bahía Blanca, Concordia, Córdoba

sta, mia bel alpin“, „Addio, mia bella, addio“, itd. Fašistični hijerarhi menijo, da se bo tem potom najlažje razširila italijanska pesem med Slovinci.

HUMOR.

Lanjski obisk italijanskega ministra Grandija Ameriki, je pobudil v Italiji silno razočaranje. Ko se je Grandi povrnil iz Amerike, je re-

feriral Duceu: — Veš — pravi Grandi, — banan nič, (banane so denar), toda da vidiš kakšne slavnosti, pa sprevedi, pa godbe, pa banketi! Pomisli, da je pri Hooveru bilo jedilno orodje čisto od zlata!

Nakar Mussolini:

— Manj čakol („meno ciacole“), daj ven da ga vidimo!...

Zdravniško - Specijalistični Institut KRVNE BOLEZNI

Spolne bolezni: Prostatitis, težave pri spuščanju vode. Hitro in moderno zdravljenje SYPHILIS in nje posledice in komplikacije. 609—914. Spolna šibkost in zguba semena.

**ANALIZA KRVI, PLJUNCA, TOKA IN URINE
KOŽNE BOLEZNI,** kronični ekcemi, psoriasis.

Hemoroidi in nabreknjenje žile: Sigurno in hitro zdravljenje po metodi Prof. Dr. Sicard-a, brez operacij in ne da bolnik prekine delo.

NOTRANJE BOLEZNI: Pljuča, zdravljenje jetike po nemškem sistemu: Mollgrad in Goldsalzen. **ASTHMA** se zdravi po neobčutnem etnologičnem sistemu. **SLADKORNA BOLEZEN, DIABETIS,** z dieto in pod strogim, trajnim zdravniškim nadzorstvom urine in krvi.

Revmatizem: Bolezni členkov, Srčne napake, splošna onemoglost, Arteriosklerozis, **ŽELOČNE BOLEZNI,** kisline, povračanje, pomanjkanje apetita, slaba prebava. **ČREVE-SNE BOLEZNI:** Diarea, krči, konstipacije itd. **GRLO, UŠESA, NOS IN NOČI**

Posebni prostori za ženske.

**X - ŽARKI — ULTRAVIOLETNI ŽARKI — DIATHERMIA
VISOKA NAPETOST.**

1017 - Sarmiento - 1017

Sprejema se od 10 do 12, in od 14 do 21 ure. Ob nedeljah in praznikih od 10 do 12 ure. — Zdravniški pregled \$ 3.—. **CENENI ABONAMENTI.**

Dr. N. V. Miloslavich

Zdravnik s prakso na buenosaireški, berlinski in pariški univerzi

**ZDRAVLJENJE TRIPERJA V VSEH OBLIKAH
ČANKRA IN SIFILISA**

Mesečna in petnajstdnevna plačila

Govori kasteljansko, nemško in vse slovanske jezike
Sprejema: ob delavnikih od 3.—7½. ure pop.
ob nedeljah od 9.—11. ure.

Calle LAVALLE 301, I. nadstr. BUENOS AIRES

VESTI IZ DOMOVINE

NAD 180.000 BREZPOSELNI V NAŠI DRŽAVI

Osrednje tajništvo delavskih zbornic in Uedinjena delavska sindikalna zveza Jugoslavije sta pristojnim mestom predložila obširno spomenico glede brezposelnosti v naši državi. V tej spomenici se v uvodu opozarja, da v predlogu državnega proračuna niso določena nikakva sredstva za pomoč brezposelnim delavcem. Žal, v naši državi ne obstaja zanesljiva statistika zaposlenosti in le delavske zbornice imajo delne podatke o zaposlenosti in nezaposlenosti pri posameznih podjetjih. Na podlagi teh podatkov je bilo izračunano, da je v naši državi 182.000 brezposelnih delavcev, kar dokazuje, da je brezposelnost tudi pri nas važno vprašanje. Nato utemeljuje spomenica potrebo brezposelnega zavarovanja delavcev in predlaga, da bi poleg delodajalcev in delavcev prispevali v sklad za brezposelne podpore tudi država, banovine in zlasti občine. Težave z brezposelnimi delavci naraščajo zadnje čase zlasti zaradi stalnega vračanja naših izseljencev, ki so v inozemstvu izgubili kruh. Zlasti težaven je položaj rudarskih delavcev. Zastarela pravila bratovskih skladnic določajo, da izgubi rudarski delavec, čigar zaposlenost se prekine za šest mesecev, vse svoje prispevke v to blagajno. Ker se danes v največji meri odpuščajo starejši delavci, ki so dolgo vrsto let plačevali prispevke v bratovske skladnice, je treba

te odredbe pravilnika izpremeniti.

ODPUŠČANJE DELAVSTVA V TRBOVLJAH

Kriza v premogovniških podjetjih traja dalje. Pred kratkim so se izvršili odpusti delavstva v Senovem, sedaj pa je podjetje inž. Dukića na dnevnem kopu v Trbovljah sklenilo odpustiti polovico vsega zaposlenega delavstva. To je zopet nov hud udarec za naše delavstvo.

SMRTNA NESREČA NA TRBOVELJSKEM KOLODVORU

Z vlakom se je pripeljala v torek zvečer v Trbovlje 19-letno kmečko dekletko Neža Brandulova s Studenea pri Krškem. S seboj je imela nahrbtnik in v njem posodo z vinom. Izstopila je iz vagona na zadnji strani ob plotu železniškega vrta. V tem pa jo je pograbil lokomotiva in ji prizadela smrtne poškodbe. Nesreča se je pripetila v trenutku in ni bilo slišati nobenega krika. Šele ko je vlak odpeljal, je ugledal uslužbenec, ki je takoj priskočil na pomoč, a je našel dekletko že mrtvo.

SNEG JE UBIL OTROKA

V Knezdolu ima gostilno Martin Zadobovšek, po domače Stojce. To družino je zadela minuli četrtek huda nesreča. Dvoletna hčerka Karolina je stala pred hišo, ko se je baš vsul sneg s strehe, ter jo zasul, da je bila takoj mrtva.

KRIZA MED ŽEBLJARJI V KROPI

Z dnem 14. t. m. se je ustavil obrat v delavnicah Žebljarske zadruga v Kropi in je

s tem prizadetih okrog 200 delavcev in njihovih družinskih članov. Po sporočilu vodstva zadruga je vzrok ustitavitve obrata pomanjkanje naročil. Delavci so že doslej imeli v podjetju zelo skromen zaslužek, mesečno nekaj nad 400 Din, kar je zadoščalo komaj sameem za kritje najskromnejših potreb. Po večini so delavci sicer člani zadruga, tare pa vendar vse velika skrb za bodočnost. Vsi prosijo oblastva, naj bi v tej bedi, ki grozi delavstvu, priskočila na pomoč.

NOVI BANKOVCI

V teknu tega meseca bo začela državna tiskarna za tiskanje bankovcev v Beogradu tiskati nove bankovce po 1000 dinarjev. Novi bankovci bodo imeli sliko kralja ter bodo služili za zamenjavo sedanjih tisočdinarskih bankovcev. Obenem bo Narodna banka izdala nove bankovce po 50 Din. Tudi ti bankovci bodo nosili na eni strani sliko kralja, na drugi strani sliko kraljeviča Marka, v vodnem tisku pa sliko prestolonaslednika v sokolskem kroju. Sedanji desetdinarski bankovci bodo vzeti iz pro-

meta in se bodo nadomestili z novim kovanim drobižem po 10 in 20 dinarjev.

ZNIŽANJE DRAGINJSKIH DOKLAD DRŽAVNIM USLUŽBENCEM

Dne 13. t. m. je bila izdana uredba o novi odmeri draginjskih doklad za državne uslužbenec. Novodoločene draginjske doklade stopijo v veljavo s 1. aprilom letos ob enem z novim proračunom. Znižanje znaša 5 do 11 odstotkov skupnih prejemkov.

MORILCA TONIJA SCHLEGLA OBDOJENA NA SMRT

Pred državnim sodiščem v Beogradu je bila te dni razglašena v razpravi proti Miju Babiću in Ivanu Pospišilu, ki sta bila obtožena umora Tonija Schlegla in nekega policijskega stražnika. Oba sta bila v odsotnosti obsojena na smrt na vešalih.

Dva mornarja

Dva mornarja, ki sta se rešila s potapljačice se ladje na bruno, sta plula po morju.

Eden je začel moliti: „Če se rešim, o Gospod, tedaj hočem...“

„Stoj!“ ga je prekinil drug: „Vidim kopno!“

Zadnji poziv

A: „Opozarjam vas zadnjič, da mi poravnate dolg.“

B: „Zadnjič? No, hvala Bogu, da bom imel zdaj mir...“

PENZIJON za 55 \$ mesečno dobite s hrano, posteljo in pranjem perila, za 40 \$ brez obeda in 15 \$ za posteljo, pri M. Mišić, Almirante Brown 1347, depto. J. Dobra domača hrana.

V DOBRO SLOVENSKO DRUŽINO

se sprejme na hrano eno ali dve ženski, oziroma dekletki. Sprejema se tudi samo za par dni, ali pa tudi mesečno. Zelo prostor na in zračna hiša. Dnevno od \$ 1.— do \$ 2.—. Calle S. Blau 991 U. T. 59 Paternal 2499.

FANI KERSEVAN, Calle Campana 4675, Villa Devoto, sprejme dekleta in žene, ki pridejo iz Evrope, ali ki so brez službe na hrano in lepo stanovanje. Dobra postrežba.

Casa "VIDOR"

Perfumeria - Peinados
Prvi jugoslovenski ženski frizerski salon.
Poslužujejo lastniki in številno osebje.

685 - RIVADAVIA - 689
U. T. 38 Mayo 3296
Buenos Aires

Ako hočete biti zdravljeni od vestnega in odgovornega zdravnika, zatecite se na

CLINICA MEDICA CANGALLO

Zdravljenje po ravnatelju dr. A. GODEL

Specijalisti za sigurno in hitro zdravljenje BLENORAGIJE - KAPAVEC

AKUTNE, KRONICNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOSKIH IN NEMŠKIH METODAH

SIFILIS (606-914) Krvne in Kožne Bolezni

Za Slovence prva konsultacija brezplačna

UGODNI ABONAMENTI

Ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specijalisti za pljučne, srčne, jetrne, živčne in reumatične bolezni

ZARKI X - DIATERMINA - ANALIZE

Govori se slovensko.

Sprejema se od 9. do 12. in od 15. do 21. — Ob praznikih od 9. do 12. ure.

CALLE CANGALLO 1542

LABORATORIJ ZA ANALIZE

Dr. German Schwartz

Analize krvi, Wassermann, Widal, Urina, Pljunkov, Ultramikroskopija i. t. d. — Vseh vrst cepljenja

CALLE POZOS 170

BUENOS AIRES

CLINICA EUROPEA

Svetujemo, kako nadaljevati z zdravljenjem na lastnem domu.

Receptiramo cenena zdravila.

Navedemo brezplačne bolnice.

NOTRANJE BOLEZNI: sree, pljuča, živci, želodec, obisti, petra itd.

VENERIČNE BOLEZNI: sifilis, gonorea z vsemi komplikacijami itd.

Sprejemanje od 15 — 20 ure, ob nedeljah od 9 do 12.

CORRIENTES 2386.

OSTAVKA DVEH JUGO-SLOVANSKIH MINISTROV NI BILA SPREJETA

Brzojavna poročila pravijo, da sta jugoslovanska ministra Preka in Šibenik podala ministrskemu predsedniku ostavko na svoji mesti, katera ostavka pa je bila odklonjena.

ZDRUŽENE DRŽAVE ZAHTEVAJO POVRAČILO DOLGOV

Po brzojavnih poročilih, so Združenim državam, katerih rinajstnim državam, katere so njihove dolžnice, note, s prošnjo, naj podpisujejo formalne dogovore v svrhu poravnave svojih dolgov napram Združenim državam, katerih plačevanje je bilo odnešeno po Hooverjevem moratoriju. Zatrjuje se, da predlagajo Združene države, naj bi se plačevanje izvršilo v desetih letnih amortizacijskih obrokih s 4% obresti.

LINDBERG V STIKIH Z ROPARJI

Kljub temu, da se že delj časa zatrjuje, da je Lindberg v stalnih stikih z roparji ugrabljenega mu sina, še do danes ni beležiti nobenega koraka naprej v odkupitvi istega. Vsaj toliko se zatrjuje z oficijelne strani. Pozornost je vzbudilo v zadnjih dnevih dejstvo, da sta Lindberga obiskala nek moški in ženska, ki sta prišla do nje ga z letalom, ki je bilo popolnoma maskirano, da se ni spoznalo od kod prihaja ter da sta oba imela z Lindbergovim tajnikom daljši pogovor.

Lindbergov prijatelj Cordon, ki sodeluje najbolj aktivno v vseh pogajanjih z roparji, se je sestel z nekaterimi ljudmi na mali jadrenici na morju. O teh ljubleh mislijo, da imajo otroka uplenjenega. Vendar se pa o stvarih ne da doseči nobenih natančnih poročil, ker držijo vse v največji tajnosti.

PRINC OTON OPERIRAN

Princ Oton Habsburški, najstarejši sin bivšega cesarja Karla in sedanji pretendent na ogrski prestol je bil te dni operiran na slepiču v nekem belgijskem zdravilišču.

RUSIJA NE PRODAJA VEČ PETROLEJA

Z ozirom na zgube, katere povzročajo sovjetski Rusiji prodaja petroleja v svetu, je Stalin sklenil, da bodo vse rusko zaloge petroleja v inozemstvu ukinjene, to pa radi tega, ker je izguba, katero ima sovjetska vlada s prodajo te mineralije preveč občutna. Izračunali so namreč, da imajo Sovjeti ravno dve peniki izgube pri vsakem prodanem galonu.

RAZOROŽEVANJE?

Značilno za dobo, v kateri se toliko govori o razorožitvi, je dejstvo, da vse države hite izdelovati vojne ladje, da s tem pokažejo svojo voljo do "razorožitve".

Na Španskem so spustili v morje 10.000 tonsko križarico "Balcares", ki je ena izmed najmodernejših vojnih ladij te vrste. V proslavo tega dogodka so dali v arzenalih družbe, ki je križarko zgradila, prost dan s plačo vsem 4000 delavcem, ki so zaposleni v ladjedelnici.

TRANSPORT CHACO SE VEDNO V EVROPI

Argentinski transport Chaco, ki se že precej časa muči v Evropi, ne more nikjer razložiti onih ljudi, ki jih je deportirala začasna vlada. Angleška vlada je odločno za branila deportirance razložiti in isto je sedaj napravila belgijska vlada, ki je vsem pristaniškim poveljnikom izdala ukaz, naj zabrani da bi Chaco razložil kakršnekoli ljudi na njenem ozemlju. Kakor kaže, bo moral transport priti nazaj v Argentino s preostalimi deportiranci.

IRSKA ODPRAVILA PRISEGO VLADARJU

Irski parlament je brez glasovanja v prvem čitanju odobril sklep, da se odpravi zvestobna prisega vladarju. Galerije so bile nabito polne radovednega občinstva. Cosgrave, bivši predsednik, je bil odsoten, njegovi pristaši pa so se odstranili iz dvorane in so v predsobah razpra-

vljali o tem, na kakšen način onemogočijo izvršitev projekta pri drugem glasovanju, ki se bo vršilo prihodnji teden.

TARDIEU IN VOLILNA PROPAGANDA

Predsednik Francoske vlade Tardieu je imel v nedeljo svoj drugi velik govori v volilni kampanji. Kakor znano, se bodo francoske volitve vršile v dneh od 1—5 maja. V svojem govoru, katerega je poslušalo več tisoč volilcev, je Tardieu predvsem razložil načrt finančne rekonstrukcije Francije, ki bi onemogočila vsako nezaposlenost in izboljšala gospodarski položaj. V glavnem je pa njegov govor vseboval napade na socialiste, o katerih je izjavil, da imajo v načrtu tri glavne točke, katerih vsaka znači za Francijo popolno propast. V slučaju socialistične zmage, da bi francoski frank padel na vrednost 1 centava, radi česar bi nastala kriza, kakršne francoski narod še ni doživel in ki bi bila slična ruski krizi, ki je nastala takoj po boljševiški revoluciji.

VOLILNA KAMPANJA V ZDRUŽENIH DRŽAVAH

Predsedniška volilna kampanja v Združenih državah se nahaja že v popolnem razmahu, čeprav oficijelno ne prične do meseca junija, v katerem času šele stranke imenujejo svoje kandidate. Pred vsem se vrši velika propaganda v demokratskih vrstah, kjer sta dva kandidata, ki imata približno enake izgleda, da bode predlagana kot oficijelna kandidata stranke, Al Smith in Roosevelt.

Glavna volilna propaganda se bo pa sukala v zadevah splošnega značaja. Predvsem bodo imele velik pomen: prohibicija, borzne operacije, carinska zaščita, gospodarski položaj itd. Izvoljen pa bo gotovo kandidat, ki bo dal največ garancij za to, da se bodo Združene države povrnilo zopet v ono zlato dobo blagostanja, kot je vladala svoječasno.

TUDI V PEPELU VREDNOST

Vulkanske erupcije na meji med Argentino in Chile so skoro popolnoma prenehale. Vulkanski pepel, ki vsebuje mnogo "piedra Pomez", kar služi kot izborno sredstvo za čiščenje raznih predmetov, predstavlja v republiki Chile dober trgovinski predmet in ljudstvo zbira ter čisti ta pepel, katerega kupujejo velike družbe, z namenom, da ga spravijo v zabožke in razpošljejo po svetu. Ni nesreče brez sreče!

ROPARJA NEKE DEKLICE SO LINČALI

Rop Lindbergovega sina, ki se je tako dobro posrečil, je povzročil, da so začeli v Združenih državah razni zločinci, ki so hoteli priti na lahek način do denarja, ropati otroke odličnim in premožnim ljudem. Nek 54 letni mož pa je v pokrajini Kansas, ugrabil mlado, sedemletno deklico iz popolnoma drugih namenov. Oskrunil jo je tekom noči, ko jo je imel v svoji oblasti, nakar jo je umoril. Oblastva so ga zaprla, razburjeno ljudstvo je pa udirlo v ječo, ga odepljalo na polje in ga na nekem drevesu obesilo. Oblastva, ki so poskušala to onemogočiti, so bila napram razburjeni množici popolnoma brez moči.

NEMŠKI NARODNI PONOS V NEVARNOSTI

Berlinski nacionalistični dnevnik so podivjali. „Berliner nachtausgabe“ je kočljivi zadevi celo posvetila dolg uvodnik. Kaj se je zgodilo? Malenkost! Lastniki kobile „Sichel“, ene izmed najboljših nemških zmagovalk pri dirkah, so sklenili poslati jo na Francosko, kjer čaka nanjo plemeniti žrebec „Mon Talisman“, ki jo bo oplemenil. Ta skromna zadeva pomeni po mnenju nacionalističnih dnevnikov kruto žalitev vsega nemškega ljudstva. „Nachtausgabe“ popolnoma resno sklepa svoj uvodnik s pozivom: „Ne dajmo se! Francoski žrebeci ne bodo skrunili nemške kobile!“

OTVORITEC OGROMNEGA VODOVODA V ITALIJI

Tajnik fašistične stranke Starace, je v nedeljo na slavnosten način otvoril in predal uporabi novi veliki rimski vodovod, ki je napravljen iz mesta Albano do Rima, da nadomesti starega, kateri je bil zgrajen že leta 1682.

Vodovod ima svoj vir v jezeru Nemi, odkoder sesa vodo sedem velikih vodnih sask. Zgrajena je bila specijelno za ta vodovod velika električna centrala.

BALBO PRIPRAVLJA NOV POLET

Za letošnje leto pripravlja italijanski minister za zračno plostvo nov velik polet skupine tridesetih letal. Za cilj bodočega poleta si je izbral Severno Ameriko, do katere namerava prileteti čez Švedsko in Norveško. Balbo je odposlal letalskega kapitana Maria Recagna na Skandinavski polotok, da preštudira možnosti pristanka v teh krajih.

MED TRSTOM IN GENOVO

Trst, aprila 1932. Med tržaškimi pomorščaki še vedno narašča brezposelnost, zlasti odkar so z različnimi velekapitalističnimi manevri in koncentracijami druga pristanišča prisvojila važne tržaške linije. Luksuriozna motornica „Vittoria“ je bila prestavljena v Genovo z obljubo, da ostane v službi tržaško moštvo. Eno vožnjo v Bombay so Tržačani res še naredili, potem pa so jih velik del ostavili. Na drugi vožnji so že Genovčani v Adenu pokvarili stroje. Pa tudi ta šola ni pomagala. V Genovi je prišlo do dejanskih spopadov med Genovčani in Tržačani, pri čemur je bil — eden ubit. „Piccolo“ je nato pozval prometnega ministra Ciana naj posreduje, da bi Tržačani ostali. Obveljala je zahteva Genovčanov, da se namesto njihovi ljudje. Tako je ostalo še par Tržačanov na motornici, a tudi ti bodo morali iti. V Genovi so Tržačane sprejeli s „tujci, Avstrijci, Nemei in Slovani“. Tržaški tisk protestira proti temu, češ, da so mornarji sicer Tržačani, toda pristni Italijani.